

Jeremy Miles AS/MS
Gweinidog y Gymraeg ac Addysg
Minister for Education and Welsh Language

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Eich cyf/Your ref: P-06-1342
Ein cyf/Our ref: JMEWL/00882/23

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN
Government.Committee.Business@llyw.cymru

9 Mehefin 2023

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 18 Mai ynghylch materion a godwyd mewn deiseb a ddaeth i law'r Pwyllgor Deisebau gan Stevie Pyne.

Mae tegwch a chynhwysiant wrth wraidd y diwygiadau y mae Llywodraeth Cymru yn eu gwneud i'r system addysg yng Nghymru. Rydym wedi ymrwymo i ddarparu system ar gyfer nodi anghenion unigol yn gynnar a mynd i'r afael â nhw'n gyflym, a system lle y mae pob dysgwr yn cael cefnogaeth i gyflawni ei botensial.

Mae ein diwygiadau ym maes addysg yn cynnwys newid y Cwricwlwm yng Nghymru a chyflwyno system newydd i gefnogi dysgwyr ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY). Mae'r [Cwricwlwm i Gymru](#) wedi'i gynllunio i godi'r dyheadau ar gyfer pob dysgwr, gan gynnwys dysgwyr ag ADY. Mae'n gweld pob dysgwr fel unigolyn gyda chryfderau gwahanol a meysydd gwahanol i'w gwella, a all fod yn gwneud cynnydd mewn ffyrdd gwahanol ac ar gyflymder gwahanol. Mae adran 'Galluogi Dysgu' y canllawiau ar gyfer y Cwricwlwm i Gymru yn benodol yn cefnogi ymarferwyr sy'n gweithio gyda dysgwyr ag ADY. Yn allweddol i hyn, mae canllawiau ar y pum llwybr datblygu sy'n sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cefnogi i wneud cynnydd yn eu hamser eu hunain ac yn yr amgylchedd dysgu sydd orau ganddyn nhw.

Ochr yn ochr â diwygio'r Cwricwlwm, rydym yn cyflwyno system ADY newydd fesul cam sy'n disodli'n raddol y system anghenion addysgol arbennig. Mae adnabod anghenion, ymyrryd ac atal problemau yn gynnar yn nod allweddol i'r system ADY sy'n newid y fframwaith cyfreithiol, yn ogystal ag arferion, i gefnogi plant a phobl ifanc fel bod eu hanghenion yn cael eu diwallu mewn ffordd fwy amserol. Bydd Deddf ADY a'r Tribiwnlys Addysg a Chod ADY Cymru yn helpu i sicrhau bod y cymorth ychwanegol sydd ei angen ar ddysgwyr 0-25 oed i ddiwallu ADY yn cael ei gynllunio a'i ddiogelu'n briodol mewn un Cynllun Datblygu Unigol statudol. Mae'r Ddeddf a'r Cod hefyd yn sicrhau bod barn, dymuniadau a theimladau'r plentyn a'i rieni yn cael eu clywed.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Jeremy.Miles@llyw.cymru
Correspondence.Jeremy.Miles@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Er mwyn cefnogi'r gwaith o weithredu a chyflwyno'r system ADY, rydym wedi datblygu rhaglenni hyfforddiant a dysgu proffesiynol ar gyfer athrawon. Mae hyn yn cynnwys rhaglen dysgu proffesiynol ADY ar-lein ar gyfer Cydlynwyr ADY mewn ysgolion sydd â rôl strategol ac sy'n rhoi cyngor a chymorth proffesiynol i athrawon ar ADY. Mae [canllawiau](#) ar y system newydd ac ar hawliau rhieni hefyd ar gael i ymarferwyr, rhieni, plant a phobl ifanc.

Rydym wedi cael adborth cadarnhaol ynghylch y system ADY, yn enwedig o ran yr elfen o ganolbwyntio ar yr unigolyn, ac eleni rydym wedi bron â dyblu'r cyllid sydd ar gael i ysgolion ac awdurdodau lleol i gefnogi'r gwaith o ddiwygio ADY. Yn ogystal â monitro sut mae'r gwaith o weithredu'r system yn dod yn ei flaen, rydym yn gweithio'n agos gyda phartneriaid i helpu i sicrhau bod pob dysgwr yn parhau i gael mynediad at y cymorth sydd ei angen arno yn ystod y cyfnod gweithredu.

Mae symud plant a phobl ifanc i'r system ADY mewn ffordd sy'n sicrhau'r buddion mwyaf posibl yn dipyn o dasg. Ym mis Mawrth eleni, fe wnaethom ymestyn cyfnod gweithredu'r Ddeddf ADY o dair i bedair blynedd. Roedd hyn er mwyn ymateb i bwysau o ran llwyth gwaith, creu mwy o hyblygrwydd, a diogelu ansawdd yr ymarfer, y cynlluniau a'r ddarpariaeth sy'n diwallu anghenion dysgwyr.

Rydym hefyd yn cydnabod y llwyth gwaith cynyddol sydd ar Gydlynwyr ADY yn ystod y cyfnod gweithredu ac rydym wedi cynyddu cyllid ADY i ysgolion eleni, er mwyn sicrhau y gall ysgolion ddarparu digon o gymorth i'w Cydlynwyr ADY. Mae dau grŵp gorchwyl a gorffen hefyd wedi'u sefydlu: un i adolygu tâl ac amser digyswllt Cydlynwyr ADY a gwneud argymhellion ar hynny; ac un i edrych ar faterion yn ymwneud â Chynorthwywyr Addysgu, gan gynnwys llwyth gwaith a chyfrifoldebau a symud i raddfeydd cyflog cyffredin ledled Cymru. Bydd y ddau grŵp wedi adrodd erbyn mis Rhagfyr 2023.

O ran cyllid, mae Llywodraeth Cymru yn cyllido awdurdodau lleol drwy'r Grant Cynnal Refeniw, a bennir yn flynyddol yn y Setliad Refeniw a Chyfalaf Terfynol ar gyfer Llywodraeth Leol. Gellir dod o hyd i'r setliad ar gyfer 2023-24 (y Setliad) [yma](#). Nid yw'r cyllid hwn wedi'i glustnodi ac unwaith y caiff ei ddsbarthu mae awdurdodau lleol yn gyfrifol am bennu cyllidebau ar gyfer eu hysgolion a'r ddarpariaeth leol y maent yn ei chefnogi. Fel rhan o'u rôl yn sicrhau bod darpariaeth addas yn cael ei gwneud ar gyfer anghenion, disgwylir i bob awdurdod lleol sicrhau bod eu trefniadau cyllido ysgolion yn effeithiol i gefnogi a chodi lefelau cyflawniad pob dysgwr ag ADY.

Yn ogystal, mae dros £62 miliwn o gyllid grant refeniw wedi'i fuddsoddi rhwng 2020 a 2023 ac rydym wedi sicrhau cynnydd o £5.4 miliwn ar gyfer grant gweithredu'r system ADY ledled Cymru yn 2023-24. Bwriad y grant ychwanegol hwn yw cynyddu'r adnoddau i ysgolion weithredu'r system ADY ac arwain strategaethau ysgol gyfan i ymgorffori addysg gynhwysol.

O ran darpariaeth ADY, mae dyletswydd ar awdurdodau lleol i sicrhau darpariaeth addysg addas i blant a phobl ifanc yn eu hardal, gan gynnwys y rhai ag ADY. O dan Ddeddf ADY a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru), mae dyletswydd arnynt hefyd i adolygu eu trefniadau ar gyfer plant a phobl ifanc ag ADY, a rhai eu hysgolion a gynhelir. Mae'r adolygiad hwn yn rhan allweddol o gynllunio a gwneud penderfyniadau strategol yn lleol a bydd yn galluogi awdurdodau lleol i asesu anghenion presennol ac anghenion tebygol yn y dyfodol a sicrhau darpariaeth a gwasanaethau digonol i ddiwallu'r anghenion hynny. Mae rhagor o wybodaeth am y ddyletswydd hon ar gael ym Mhennod 7 o [God ADY Cymru](#).

Mae Llywodraeth Cymru yn buddsoddi'n sylweddol yn yr ystad ysgolion ledled Cymru ac mae'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy yn cynrychioli'r buddsoddiad mwyaf yn ein

hystad addysg ers y 1960au. Ar hyn o bryd, rydym yn ein hail don o gyllid, a ddechreuodd yn 2019, ac a fydd yn gweld £2.3 biliwn yn cael ei fuddsoddi. Mae'r Rhaglen wedi chwarae rhan bwysig wrth wella seilwaith addysg ledled Cymru, gan gynnwys darpariaeth ysgolion arbennig a chanolfannau adnoddau arbenigol newydd mewn rhai ardaloedd. Caiff y Rhaglen ei datblygu mewn cydweithrediad â phartneriaid gweithredu mewn awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach. Gan mai awdurdodau lleol sydd â'r wybodaeth orau am yr hyn sydd ei angen yn eu hardal, y nhw sy'n gosod y blaenoriaethau ar gyfer buddsoddi a'r cyflymder ar gyfer gweithredu'r prosiectau hynny.

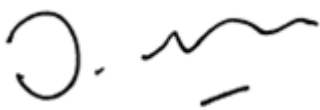
Yn ogystal â'r Rhaglen hon, fe wnaethom sicrhau bod £20 miliwn ychwanegol ar gael i awdurdodau lleol yn 2022 i gefnogi'r gwaith o wella neu greu ardaloedd a chyfleusterau cynhwysol i sicrhau bod pob dysgwr yn cael ei addysgu mewn ystafelloedd dosbarth ac ardaloedd gyda'r technolegau a'r cyfleusterau sydd ei angen arno.

Gwyddom fod galw parhaus digynsail ar ysgolion i ddarparu ar gyfer ystod lawer ehangach na'r arfer o anghenion ar draws pob grŵp oedran, yn enwedig mewn perthynas â llesiant cymdeithasol ac emosiynol dysgwyr. Mewn rhai ardaloedd, mae'r galw cynyddol, presennol am leoliadau arbenigol yn uwch na'r capasiti presennol. Rydym wedi gallu cynnal grant o £9.1 miliwn ar gyfer awdurdodau lleol yn 2023-24 a 2024-25 er mwyn ymateb i bwysau ychwanegol a materion cymdeithasol ac emosiynol dysgwyr ag ADY. Fodd bynnag, rydym o'r farn mai'r unig ffordd gynaliadwy o ymateb i'r galw cynyddol a natur amlochrog cymorth iechyd meddwl yw sicrhau dull atal ac ymyrryd yn gynnar, ynghyd â chymorth cyffredinol, da a mynediad da at wasanaethau arbenigol. Dyna pam rydym yn mabwysiadu dull system gyfan o ddarparu gwasanaethau yng Nghymru.

Rydym wedi datblygu [Fframwaith NYTH](#) fel offeryn cynllunio ar gyfer Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol i weithredu Dull System Gyfan yn eu hardaloedd. Yn ddiweddar, rydym wedi penodi Arweinydd Gweithredu NYTH sy'n gweithio ar draws y Llywodraeth, gyda Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol a rhanddeiliaid allanol i ymgorffori NYTH mewn polisiau ar gyfer plant a phobl ifanc. Mae hyn yn ategu ein dull ysgol gyfan o ymdrin â llesiant emosiynol a meddyliol a'r canllawiau statudol a gyhoeddwyd gennym ym mis Mawrth 2021. Darparwyd £12.2 miliwn o gyllid gennym yn 2022-23 i gefnogi ysgolion i ymgorffori'r canllawiau a datblygu ethos ysgol gyda llesiant wrth ei wraidd. Defnyddiwyd cyllid i benodi cydlynwyr gweithredu sy'n rhan annatod o Gynlluniau Ysgolion Iach – Rhwydwaith Cymru; gweithredu ystod o ymyriadau llesiant cyffredinol a rhai wedi'u targedu mewn ysgolion; darparu hyfforddiant llesiant i athrawon a staff eraill mewn ysgolion; a sicrhau bod Gwasanaethau Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed (CAMHS) ar gael o fewn ysgolion ledled Cymru, sy'n pennu ymarferwyr iechyd meddwl pwrpasol mewn ysgolion.

Mae'r diwygiadau i'r system addysg yn heriol a byddant yn cymryd amser i'w hymgorffori. Fodd bynnag, ynghyd â'r sector, rydym yn gadarn yn ein huchelgais i ddarparu system addysg gynhwysol lle gall pob plentyn a pherson ifanc gyflawni ei botensial llawn.

Yn gywir

Jeremy Miles AS

Gweinidog y Gymraeg ac Addysg